

Taraflar Gerilimi Azaltmalı

Von Andreas Zumach

“Biden ve Putin salı günü görüşmek istiyor. Artan gerilimin önüne geçebilmek için her iki tarafın da ortak hareket etmesi gerekiyor.”

Rusya ile NATO üyesi ülkelerin Ukrayna konusundaki yıllardır sürekli artan çatışması, savaşa kadar gidebilecek bir tehlike boyutuna ulaştı. Salı günü Putin ve Biden arasında yapılacak olan telefon zirvesi, yalnız

her iki tarafın da ortak hareket etmesi şartıyla durumu sakinleştirmeye yardımcı olabilir.

Brüksel'deki NATO merkezi, Batı başkentleri ile çoğu medyada sadece Pu-

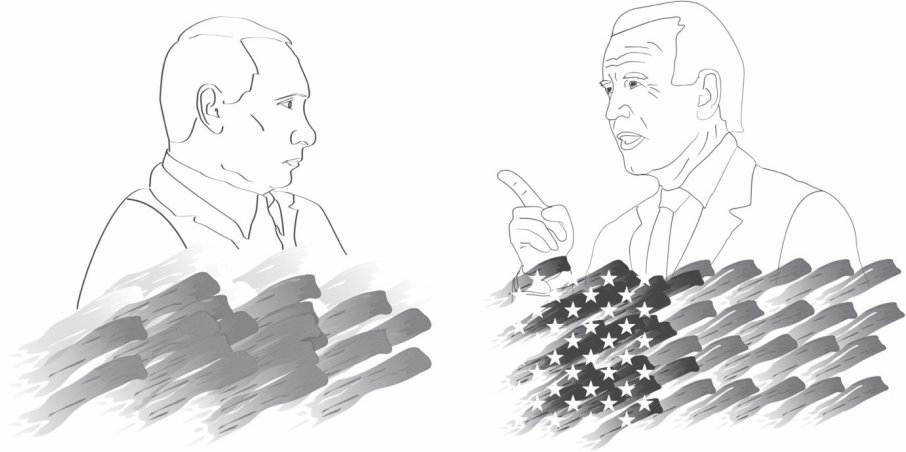

Photo: shutterstock

tin'in bir adım atmak zorunda olması ve Ukrayna ile hudut bölgesinde gerçekten endişe verici askeri birlik ve ağır silah yoğunluğunun sona erdirilmesi talebi başarısız olacaktır.

Çünkü bu tek taraflı talep Batı'da; Moskova ile ilişkilerdeki çatışmanın, Rusya'nın uluslararası hukuka aykırı olarak Mart 2014'te Kırım'ı ilhak etmesi ve Donbass'taki ayrılıkçıların sürekli desteğinin o zamandan beri başladığı yönündeki yaygın anlatıyı takip ediyor. Fakat bu doğru değil. İlişkilerin kötüleşmesi, NATO'nun 1996 itibarıyla cereyan eden doğuya yayılma politikasıyla başladı.

ABD Dışişleri Bakanı James Baker, Almanya Federal Şansölyesi Helmut Kohl ve Almanya Federal Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher'in 1990 Şubat başında Sovyet Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov'a verdiği söz çiğnendi. Doğuya yayılma politikası, NATO için ciddi bir tarihi hataydı.

Bunun yerine, Gorbaçov tarafından önerilen "Avrupa Ortak Evi"ne ve AGİT (Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı) çerçevesinde Rusya ile Polonya ve Baltık ülkeleri için de güvenilir bir toplu güvenlik sistemine başvurulmamalıydı. Maalesef ki artık bu, revize edilebilecek bir durum değil. Hatta NATO, Ukrayna'ya üyelik sözü vaat etmekten vazgeçebilir.

Bu arada Putin'in talebinin masaya

yatırılmasının ve Biden'ın yarınki telefon görüşmesi ön aşamasında Rusya'nın "Kırmızı Çizgilerini" reddetmesinin ardından bu adım kesinlikle daha zor bir hal aldı. Bununla birlikte, iki veya tek taraflı olarak atılabilecek gerilimi azaltıcı adımlar da bulunuyor. Hava sahasındaki güvenlik önlemlerine ilişkin "Açık Gökler Anlaşması"na tekrar katılım acil olacak.

Cumartesi günü Karadeniz üzerindeki bir Rus yolcu uçağının batılı bir keşif jetiyle neredeyse çarpışacak olması, bu önlemin alınmasının ne kadar acil olduğunu gözler önüne seriyor. Rusya'nın Donbas'taki ayrılıkçılara ve ABD'nin Ukrayna hükümetine verdiği askeri desteğin kesilmesi ile sınırın her iki tarafındaki tüm birliklerin geri çekilmesi, gerginliği azaltma yönündeki yardımcı adımlardan olabilir.

Yazan: Andreas Zumach

Çeviren: İsmail Çiçek

Orjinal Makale Adı: Ukraine-Krise: Beide Seiten müssen deeskalieren

Kaynak: <https://taz.de/Ukraine-Krise/!5817255/>